

שיחה לבי

שיחות קודש שזכינו לשמוע מפ"ק של
כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

ערש"ק חוקת

תשפ"א

•

גליון ח'

יו"ל ע"י מכון 'שיחה לבי'

בישטינא

פתח תקוה ארה"ק

כל הזכויות שמורות
למכון שיח לבי
שע"י מוסדות בישיבת בארה"ק

לתשומת לב! הגיליון יו"ל אחת לשבועיים.

להערות והארות וכן לקבלת הגיליון בדוא"ל
ניתן לפנות לכתובת המערכת
siachlibi@gmail.com

שיחות קודש לפרשת חוקת

הזקן בעל התניא זי"ע (תניא ריש פרק מ"א) ברם צריך להיות לזיכרון תמיד ראשית העבודה ועיקרה ושרשה... ולפחות צריך לעורר תחלה היראה הטבעית המסותרת בלב כל ישראל שלא למרוד במלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא... והוא גם הוא מקבל עליו מלכותו להיות מלך עליו ולעבדו ולעשות רצונו בכל מיני עבודת עבד'.

וענין זה צריך להיות לזכרון תמיד, שראשית ועיקר העבודה היא קבלת עול מלכות שמים, וכ"ק אדמו"ר מליובאוויטש זצוקללה"ה היה מורה ללמוד דברי ה'תניא' הנ"ל בכל יום קודם התפילה.

וכמו העבד המקיים תמיד את רצון אדונו בלא שום טענה ומענה כלל, כן צריך האדם לעמוד נגד יצרו בכל תוקף, ולאמר 'עבד ה' אנוכי' ואני מקיים את רצונו של הקב"ה בלא שום טענה ומענה כלל, 'אזוי און נישט אנדערש' [כך ולא אחרת].

התורה בבחינת 'מטהרת טמאים

ומטמאה טהורים' כמו הפרה אדומה

איתא בפרשתן 'זאת חוקת התורה אשר ציוה ה' לאמר'. והקשו בספרים הקדושים מדוע כתיב 'זאת חוקת התורה' ולא כתיב 'זאת חוקת הפרה', שבה הכתוב מדבר

ויוזבן בהקדים מה דאיתא בשם הרה"ק מקאברין זי"ע, שהתורה הקדושה יש בה

קיום המצוות צריך להיות ב'קבלת עול' מפני שכן ציוה המלך

'זאת חוקת התורה אשר ציוה ה' לאמר' ופירש רש"י לפי שהשטן ואומות העולם מונין את ישראל לומר מה המצוה הזאת ומה טעם יש בה, לפיכך כתב בה חוקה גזירה היא מלפני ואין לך רשות להרהר אחריה'. איתא מהרה"ק הרי"ץ מליובאוויטש זי"ע (ספר המאמרים תרצ"ב ד"ה מי כמוכה), דהנה יש שתי מדריגות במצוות. הא' 'משפטים ועדות', שהמה המצוות שיש בהם טעם, והב' 'חוקים' שהמה המצוות שאין בהם טעם. ומצד הבנת השכל יש הפרש באופן קיומם, שהמצוות שיש עליהם טעם קיומם הוא בעונג יותר מהמצוות שאין עליהם טעם. מה שאין כן המצוות שאין בהם טעם אין קיומם בעונג כל כך.

ולפי זה לכאורה אפשר לומר, שהמקיים את ה'חוקים' בלי טעם באותה אהבה ושמחה כמו שמקיים את המצוות שיש עליהם טעם הרי הוא בעל מדריגה. אולם באמת אינו כן, אלא אדרבה עיקר המעלה והמדריגה הוא לקיים את המצוות שיש עליהם טעם באותו קבלת עול מלכות שמים אמיתי כמו שמקיים את המצוות שאין עליהם טעם, כי עיקר מה שאנו מקיימים את המצוות הוא מפני שכן ציוה עלינו השי"ת.

וזהו יסוד גדול בעבודת ה' בדרכי החסידות, וכמו שכתב הרה"ק אדמו"ר

קיום מצות פרה אדומה הוא על ידי גודל האמונה בהשי"ת

'דבר אל בני ישראל ויקחו אליך פרה אדומה וברש"י ויקחו אליך, לעולם היא נקראת על שמך פרה שעשה משה במדבר. וצריך להבין הטעם מדוע אכן נקראו כל הפרות על שמו של משה רבינו ע"ה, על אף שלא נעשו על ידו.

והקשו בספרים הקדושים על מאמר חז"ל (יומא סו:) שהביא רש"י ז"ל 'לפי שהשטן ואומות העולם מונין את ישראל לומר מה המצוה הזאת ומה טעם יש בה, לפיכך כתב בה חוקה, גזירה היא מלפני ואין לך רשות להרהר אחריה', דצריך להבין מדוע אומר שהיא חוקה בלי טעם, והרי להלן הביא רש"י טעם למצוה זו מיסודו של רבי משה הדרשן 'משל לבן שפחה שטינף פלטין של מלך אמרו תבוא אמו ותקנח הצואה, כך תבוא פרה ותכפר על העגל'.

ותירין הרה"ק הישמח ישראל זי"ע בשם רבו הרה"ק הרבי מווארקא זי"ע דחטא העגל היה חיסרון באמונה, והיו צריכים בני ישראל לעשות תשובת המשקל להיות באמונה חזקה, ועל כן ציוה להם הקב"ה את מצות פרה אדומה שהוא חוקה בלי טעם, ויקיימוה אך ורק מגודל האמונה בה', ואלו הם דברי ר' משה הדרשן שמכיון שמצוה זו קיומה הוא על ידי תוקף האמונה על כן היא כפרה על חטא העגל.

ועל דרך זה אפשר לומר הטעם מדוע נקראו כל הפרות על שמו של משה רבינו ע"ה, דהנה משה רבינו נקרא 'רעיא מהימנא'

אותה בחינה כמו בפרה אדומה. ומבאר, דהנה בפרה אדומה יש בחינת שני הפכים, א' שהפרה 'מטהרת טמאים' והב' שהיא 'מטמאה טהורים'. ובתורה יש גם כן בחינה זו. דמחד גיסא אמרו חז"ל שילמוד אדם אפילו שלא לשמה, כדאיתא במדרש (איכה רבה פתיחתא ב) 'הלואי אותי עזבו ותורתי שמרו, מתוך שהיו מתעסקין בה המאור שבה היה מחזירן למוטב', ומאידך גיסא אמרו שעל האדם ללמוד דוקא לשמה, וכדאיתא בגמרא (יומא עב:) 'וזאת התורה אשר שם משה, זכה נעשית לו סם חיים, לא זכה נעשית לו וכו'.

והביאור בזה, שאדם שאינו במדריגה נעלית כל כך ועדיין לומד תורה שלא לשמה הרי נחשב הוא בבחינת טמא, ועליו אמרו חז"ל (סנהדרין קה:) 'לעולם יעסוק אדם בתורה ובמצוה אפילו שלא לשמה שמתוך שלא לשמה בא לשמה', שלימוד התורה יטהר וירומם אותו ו'מתוך שהיו מתעסקין בה המאור שבה היה מחזירן למוטב', וזהו שהתורה היא 'מטהרת טמאים'.

ומאידך גיסא, אדם נעלה שהוא בבחינת 'טהור', אם הוא ילמד באופן של 'לא לשמה' אזי היא ירידה ממדריגתו, ואזי התורה היא אצלו בבחינת 'מטמאה טהורים' וכמאמר חז"ל 'לא זכה וכו''. וזהו שהתורה היא באותה בחינה כמו הפרה אדומה שיש בה גם כן בחינת שני הפכים אלו.

ולפי זה יש לומר מדוע כתיב 'זאת חוקת התורה'. שה'חוק' שבמצות פרה אדומה הוא בחינת שני הפכים שבה שהיא 'מטהרת טמאים ומטמאה טהורים', ועל כן בא הפסוק לרמז שענין זה ישנו בהתורה גם כן.

עוד מלבדו'.

בבית האכסניא היה ילד קטן שלא הבין על מה גודל השמחה, ורצה להראות את ההתפעלות שלו אזי טיפס על הגדר שסביבות הבית, ונעמד באופן שראשו היה למטה ורגליו למעלה וכך סיבב על הגדר כמה פעמים.

הפלאת גודל מעלת חג הגאולה לכל אחד מישראל

הריי"ץ כתב באגרת (אגרות קודש חלק ב' עמ' פ') 'לא אותי בלבד גאל הקב"ה בי"ב תמוז, כי אם גם את כל מחבבי תורתנו הקדושה שומרי מצוה, וגם את אשר בשם ישראל יכונה'.

הגה"ח ר' זלמן לייב אסטולין ז"ל סיפר שבעת שנתקרב ללויבאוויטש היה מקורב אל הגה"ח ר' מענדל לייב אברמסון ז"ל שהיה בקי בש"ס ובלקוטי תורה בעל פה והיה בעל מסירות נפש גדול, והיה אומר על עצמו 'ביי מיר גייט די בארד מיטן קאפ' [אצלי הולך הזקן עם הראש], שמוכן למסור נפשו ממש על חתימת הזקן. והיה פעם אחת בי"ב תמוז בעת פארברענגען שערכו החסידים במחתרת במסירות נפש והיתה שמה שמחה גדולה והחסידים רקדו בעוז ותעצומות, וישאל ר' מענדל לייב את ר' זלמן לייב 'זלמן, מה אתה רואה', ענה ר' זלמן לייב 'אני רואה מסירות נפש' אמר לו ר' מענדל לייב 'אתה רואה טוב', 'אי לאו האי יומא די"ב תמוז איני יודע מה היה עמי'.

ואיתא בספרים הקדושים דהפירוש רעיא מהימנא הוא 'רועה האמונה', דהיינו שמשנה רבינו ע"ה הוא זן ומפרנס את האמונה שבליבות כלל ישראל.

ועל כן נקראו כל הפרות על שם משה, מכיון שמצות פרה אדומה באה לכפר על החיסרון באמונה שהיה לכלל ישראל בעת חטא העגל, ומצוה פרה אדומה נעשית על ידי אמונה בלבד, על כן נקראו כל הפרות על שמו של משה רבינו שהוא זן ומפרנס האמונה לישראל.

י"ב תמוז חג הגאולה של

הרה"ק הריי"צ מלויבאוויטש זי"ע

הרה"ק הריי"צ מלויבאוויטש זי"ע מסר את נפשו למען לא תכבה גחלת היהדות ברוסיא, ובחודש סיון שנת תרפ"ז תפסוהו הרשעים ושמוהו בבית האסורים והיה בסכנת חיים ר"ל, וביום ג' בתמוז נתבשר שניצל ממוות לחיים אך יגרשו אותו לגלות בעיר קאסטראמא. אחר שהגיע לקאסטראמא ביום י"ב בתמוז תרפ"ז נתבשר כי משוחרר הוא לגמרי מכל וכל, ובי"ג בתמוז נשתחרר בפועל ממקום גלותו.

השמחה היתה גדולה עד מאד, והחסיד ר' מיכאל דווארקין ז"ל יצא לרחוב העיר עם בקבוק משקה בידו ורקד סביב בית האכסניא של הריי"ץ בשמחה עצומה, בניגון הידוע בשפת רוסיא 'נייעט נייעט ניקאווא' וכו' שפירוש תיבות הניגון הם 'אין

גודל מסירות הנפש של הריי"ץ ותלמידיו על הפצת היהדות

מסירות נפשו של הרה"ק הריי"ץ זי"ע היתה ללא גבול ממש, וכח גדול זה השפיע גם כן על החסידים שמסרו נפשם בפועל למען הפצת היהדות. בכל פעם שאחד מן החסידים נתפס על ידי הרשעים ונשלח אל הלא נודע ר"ל, מיד היה עומד הכן חסיד אחר למלאות את מקומו לעשות פעולותיו אשר היה עושה.

בעת שנלקח המזכיר של הריי"ץ החסיד ר' אלחנן דוב מרוזוב ז"ל נתמנה על מקומו החסיד ר' יחזקאל פייגין ז"ל [הנקרא ר' האטשע פייגין], והיה צריך לשאת בעול העצום של הקמת תלמודי תורה ישיבות מקוואות ושיעורי תורה, והכל היה במחותרת ובמסירות נפש ממש תחת רדיפות איומות, והיה טרוד בזה יומם ולילה וכמעט שלא אכל ולא ישן אלא היה כל כולו בעבודת הקודש.

אך דבר אחד הפריע לו ולא נתן לו מנוח, שלא היה לו אפילו רגע אחד פנוי ללימוד החסידות וכל שכן לתפילה באריכות, והרגיש בנפשו שאינו יכול לעמוד בזה יותר. במר ליבו נכנס להרה"ק הריי"ץ ושפך את ליבו לפניו, וביקש שיתיר לו ללמוד חסידות חצי שעה בלבד בכל יום, כי מבלי זאת 'חיו אינם חיים'.

אחר שסיים דבריו השיב לו הריי"ץ 'במקום פלוני עדיין אין מקוה'. ר' האטשע

הבין היטב את משמעות התשובה ופרץ בבכי, והריי"ץ ישב ובכה עמו משך זמן רב, ולבסוף אמר לו 'אם נעשה מה שאנו רוצים, מה יהיה עם כל אותם הדברים שאנו צריכים לעשות'.

מיד כשנשתחרר הרה"ק הריי"ץ מבית האסורים קודם יציאתו לגלות בקאסטרמא קיים מה שנאמר 'ואת יהודה שלח לפניו... להורות לפניו גשנה' וכמו שפירש רש"י ז"ל 'להורות לפניו, לתקן לו בית תלמוד שמשם תצא הוראה', ושלח את החסיד ר' מיכאל דווארקין ז"ל לייסד תלמוד תורה בקאסטרמא.

ובזה רואים את גודל מסירות הנפש, שהרי על ענין זה של הפצת היהדות שמוהו בבית האסורים והיתה גזירה נוראה מרחפת על ראשו, ואף על פי כן לא לקח לעצמו אפילו רגע אחד של מנוחה והשקט, אלא תיכף ומיד בצאתו המשיך בעבודתו הקדושה ביתר שאת ויתר עוז.

בשנת ת"ש הגיע הרה"ק הריי"ץ זי"ע לאמעריקע בגופו היה שבור ורצוץ, אולם ברוחו היה חזק, והכריז קבל עם ועדה 'אמעריקע איז ניט אנדערש' [אמעריקע אינה שונה], ואין צריך להיות שום שינוי ביהדות מכפי שהיה מקדמת דנא באירופא.

בסוף ימיו היה חצי גופו משותק ל"ע, ורק ראשו וידו אחת וליבו הגדול פעלו,

והורה לתרגמם בכמה וכמה לשונות על
מנת שכל איש ישראל יוכל להבינם.

וגם הדיבור היה קשה עליו, ואף על פי כן
המשיך בכל כוחו בהפצת היהדות, וכתב
מאמרים ושיחות להפיצם בכל קצוות תבל,

